

Брюксел, 22.11.2012
SWD(2012) 392 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаваща

Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета

**относно доброволната схема за екопроектиране за сложни телевизионни
приставки**

{COM(2012) 684 final}

{SWD(2012) 391 final}

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаваща

Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета

относно доброволната схема за екопроектиране за сложни телевизионни приставки

1. КОНТЕКСТ

Директивата за екопроектирането (Директива 2009/125/ЕО) установява рамка за определянето на изисквания за екопроектиране на продукти, свързани с енергопотреблението. Продукт, свързан с енергопотреблението (ПСЕ), или група ПСЕ трябва да бъдат обхванати от мерки за прилагане на екопроектиране или от саморегулиране, ако ПСЕ е със значителен обем на продажбите, като в същото време оказва значително въздействие върху околната среда и притежава значителен потенциал за подобрене (член 15).

Тези критерии са напълно изпълнени за сложните телевизионни приставки (СТП), които представляват приемници за платена телевизия. Въпреки че инсталираната база от СТП се очаква да се стабилизира през 2010 г. на около 82 милиона и да започне да намалява след 2015 г. до 41 милиона през 2020 г., тяхната обща консумация на енергия все още ще бъде значителна, тъй като на пазара все повече ще преобладават устройства, осигуряващи допълнителни функционални възможности, изискващи повече електроенергия.

2. ПОДХОД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЕКОПРОЕКТИРАНЕ ИЛИ НА САМОРЕГУЛИРАНЕ

Подходът за разработването на разпоредби за прилагането на екопроектиране или саморегулиране и на настоящата оценка на въздействието беше структуриран в четири стъпки:

Стъпка 1: оценка на критериите за мярка за прилагане на екопроектиране/саморегулиране, посочени в член 15, параграф 2, буква а) до буква в) от Директивата за екопроектирането, при отчитане на параметрите за екопроектиране, определени в приложение I към същата директива;

Стъпка 2: разглеждане на въздействието на съответните инициативи на Европейския съюз, на пазарните сили, а също и на различията в екологичните показатели на наличните на пазара устройства с равностойни функционални възможности, както е посочено в член 15, параграф 2 от Директивата за екопроектирането;

Стъпка 3: установяване на цели на политиката, включващи желателното равнище на амбиция, варианти на политиката за постигането им, както и ключови елементи на регламент за прилагане на екопроектиране, съгласно изискванията от приложение VII към Директивата за екопроектирането, и ключови елементи на саморегулирането, съгласно изискванията от приложение VIII към Директивата за екопроектирането;

Стъпка 4: екологична, икономическа и социална оценка на въздействията върху околната среда и потребителите с оглед на критериите за мерките за прилагане, посочени в член 15, параграф 5 от Директивата за екопроектирането.

3. ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

3.1. Стъпка 1. Правно основание за мярка за прилагане или саморегулиране: съответствие с член 15 от Директивата за екопроектирането и приложение VIII към нея

С цел да се установи дали са изпълнени критериите за мерки за прилагане на екопроектиране или за саморегулиране, посочени в член 15, параграф 2 от Директивата за екопроектирането, Комисията проведе техническо, екологично и икономическо проучване относно СТП („предварително проучване“)¹, в съответствие с разпоредбите в член 15, параграф 4, буква а) от Директивата за екопроектиране и приложение II към нея.

По отношение на критериите, формулирани в член 15, параграф 2 от Директивата за екопроектирането, изводът от предварителното проучване е, че най-съществено въздействие върху околната среда има консумацията на електроенергия на етапа на използването, като бяха установени следните данни за ЕС:

Член 15, параграф 2, буква а)	Годишен обем на продажбите в Европейския съюз	59 милиона бройки през 2010 г. 20 милиона бройки през 2015 г. 10 милиона бройки през 2020 г.
Член 15, параграф 2, буква б)	Въздействие върху околната среда, по-специално в резултат на консумацията на електроенергия на етапа на използването	10 TWh през 2010 г. 21 TWh през 2015 г. 11 TWh през 2020 г.
Член 15, параграф 2, буква в)	Потенциал за подобрене относно консумацията на електроенергия	до 60 %

Обемът на продажбите от около 60 милиона бройки годишно далеч надхвърля ориентировъчните 200 000 бройки годишно, предвидени в Директивата за екопроектирането.

Годишната консумация на електроенергия от СТП за ЕС-27 през 2010 г. съответства приблизително на електропотреблението на Исландия. Въпреки че инсталираните бройки СТП ще намалят до 2020 г., тяхната консумация на енергия ще остане

¹ Предварително проучване на продуктите, свързани с енергопотреблението „Група 18 — сложни телевизионни приставки“, Bio Intelligence Service S.A.S., Франция, окончателен доклад от декември 2008 г. Документацията е на разположение на уебсайта на ГД „Енергетика“ за екопроектирането http://ec.europa.eu/energy/efficiency/studies/ecodesign_en.htm.

стабилна поради нови функционални възможности, изискващи допълнителна електроенергия.

Ако се приеме, че типичната средна консумация на електроенергия² (по-долу ТКО) бъде подобрена с 50 %, годишната консумация на електроенергия от СТП ще бъде намалена с припл. 7 TWh годишно през 2015 г. (когато общата консумация на електроенергия от тези устройства ще достигне своя максимум), което съответства приблизително на годишната консумация на електроенергия на Люксембург и се счита за значителна. Друго значимо въздействие върху околната среда представляват отпадъците, които са обект на специална политика³ („за отпадъци от електрическо и електронно оборудване — ОЕЕО“).

Потенциалът за подобрене дава възможност за (икономически ефективно) намаление на разходите за целия жизнен цикъл без значително увеличение на цената на закупуване, защото за тези технически решения не се изискват значителни допълнителни разходи.

3.2. Стъпка 2. Съществуващи инициативи и възможности на пазарните сили за решаване на проблема

Съгласно член 15, параграф 2 и член 15, параграф 4, буква в) от Директивата за екопроектирането, се взема предвид и съответното европейско и национално законодателство по въпросите на околната среда. Вземат се под внимание и съответните инициативи на европейско и национално равнище и се анализират пречките, които задържат пазарното разпространение на технологиите с подобрени показатели по отношение на въздействието върху околната среда.

Бяха установени редица случаи на неефективност на пазара, което показва защо икономически ефективни технологии, водещи до подобрения на енергийната ефективност, не успяват въз основа само на пазарните сили да достигнат задоволително пазарно разпространение. Огромната част от СТП не се закупуват от потребителя (който в крайна сметка плаща сметката за електроенергията), а от доставчици на телевизионни услуги, и се предоставят на потребителя като част от услуга (разделени стимули). По тази причина за производителите няма достатъчно стимули да оптимизират екологичните показатели на СТП, по-специално консумацията на енергия.

Редица инициативи на равнището на Европейския съюз (Регламент 1275/2008 за екопроектирането, Европейският кодекс за поведение във връзка с цифровите телевизионни услуги) и на нивото на държавите членки имат за цел подобряване на екологичните показатели на тези продукти, но въздействието им е ограничено. Ето защо на равнището на ЕС следва да бъдат предприети допълнителните законодателни и незаконодателни действия съгласно Директивата за екопроектирането.

Заклучение от стъпки 1 и 2

Анализът, извършен при стъпки 1 и 2, показва, че:

---

² Метод на изпитване и сравняване на енергийните показатели на компютри, при който се набляга върху типичната консумация на електроенергия от продукта по време на нормална работа за представителен период от време.

³ Директива 2002/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 г. относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване, ОВ L 37, 13.2.2003 г., стр. 24.

- обемът на продажбите и на търговията със СТП в Европейския съюз е значителен;
- въздействието на СТП върху околната среда е значително, като главният екологичен аспект е консумацията на електроенергия;
- има значителен потенциал за икономически ефективно подобрене във връзка с консумацията на електроенергия;
- инициативите на равнището на Европейския съюз и на държавите членки, както и пазарните сили, сами по себе си, не оползотворяват в задоволителна степен потенциала за подобрене във връзка с консумацията на електроенергия.

Заклучението е, че са изпълнени критериите, определени в член 15, параграф 2 от Директивата за екопроектирането, и че СТП следва да бъдат обхванати от мярката за прилагане на екопроектиране или от саморегулиране съгласно член 15, параграф 1 от Директивата за екопроектирането.

3.3. Стъпка 3. Цели на политиката и равнища на амбиция

Съгласно приложение II към Директивата за екопроектирането, равнището на амбиция на целите за намаляване на консумацията на електроенергия от СТП следва да бъде определено чрез анализ на минималните разходи за потребителя за жизнения цикъл. Резултатите са отразени в целите, към чието постигане са насочени разгледаните варианти на политиката.

Разгледани са няколко варианта на политиката за постигане на трансформация на пазара, чрез които да бъдат реализирани целите със съответното равнище на амбиция, като те включват продължаване на обичайната практика, саморегулиране, енергийно етикетиране и регламент за екопроектиране на СТП.

Анализът на въздействието обаче е съсредоточен върху сравнението между евентуален регламент за екопроектиране и доброволно споразумение (ДС) за подобряване на енергийната ефективност на СТП, което беше внесено от Форума за цифровата оперативна съвместимост. Доброволните споразумения/саморегулирането съгласно Директивата за екопроектирането изискват високо равнище на амбиция по отношение на околната среда и трябва да се докаже, че с тях могат да се постигнат целите на политиката по-бързо или при по-ниски разходи отколкото с въвеждането на задължителни изисквания. В такъв случай те се считат за предпочитан вариант (съображение 18 от Директивата за екопроектирането). Предложенията за доброволни споразумения (саморегулиране) се признават за валидна алтернатива на регламент, ако тяхната оценка по критериите от приложение VIII към Директивата за екопроектирането се счита за удовлетворителна (член 17), като се взема предвид обратната информация от Консултативния форум.

3.4. Стъпка 4. Оценка на екологичното, икономическото и социалното въздействие

Направени са оценка и сравнение на евентуален регламент и на ДС. Двата варианта са анализирани, като се вземат под внимание критериите, определени в член 15, параграф 5 от Директивата за екопроектирането, както и последиците за производителите,

включително за малките и средните предприятия. Вариантите се различават по отношение на строгостта на изискванията, графика, пазарния обхват, както и на процедурата за наблюдение. Освен това в съответствие с разпоредбите на директивата, предложеното ДС се оценява по критериите от приложение VIII.

- Вариант 2: в доброволното споразумение се определят целеви стойности за консумацията на енергия на СТП, които трябва да бъдат постигнати на два етапа — към юли 2010 г. и юли 2013 г., като тези стойности съответстват приблизително на препоръката от предварителното проучване. Целевите стойности ще трябва да бъдат изпълнени за 90 % от продуктите, пуснати на пазара/въведени в експлоатация от отделните страни, подписали ДС.
- Вариант 3: задължителните изисквания за екопроектиране влизат в сила на три етапа — юли 2011 г., юли 2012 г. и януари 2014 г.

Очакват се следните сумарни икономии на електроенергия и на финансови средства, и предотвратени емисии на CO₂ за продуктите, пуснати на пазара от юли 2010 г. до декември 2020 г.:

	Сумарна потребена електроенергия (TWh)	Общи икономии на електроенергия (TWh)	Сумарни икономии на електроенергия ⁴ (милиарди EUR)	Сумарни предотвратени емисии на CO ₂ ⁵ (Mt)
Липса на мерки (базов сценарий 1)	159	-	-	-
Вариант 2	115	44	6	21
Вариант 3	114	45	6,2	21

Таблицата по-горе показва, че разликата между въздействията от доброволния и задължителния подход е незначителна.

В следващата таблица са обобщени оценките относно въздействието от вариант 2 (ДС) и вариант 3 (регулаторен) в сравнение с базовия сценарий по относителна скала от 1 (слабо) до 4 (силно):

	Икономическо въздействие (разходи)	Въздействие върху околната среда (електроенергия /CO ₂)	Социално въздействие (риск от загуба на работни места в МСП)	Потенциал за подобрене в средносрочен и дългосрочен план
Вариант 2 (ДС)	1	3	1	4
Вариант 3 (регламент)	2	3	1	2

Заключението е, че вариант 2 е с малко по-ниски разходи за държавите членки (тъй като тежестта, свързана с проверката/наблюдението, е изместена към отрасъла) и за отрасъла (тъй като доброволното споразумение позволява да не се препроектират всички продукти, а оставя 10 % от инсталираните бройки извън обхвата на

⁴ Приема се: 0,136 Ъ/kWh

⁵ Приема се: 0,4 kg CO₂/kWh

изискванията). Най-важното е, че вариант 2 предлага по-висок потенциал за по-нататъшно подобрене.

Заключение за стъпка 3 и стъпка 4

Сравнението на тези варианти и оценката на вариант 2 съгласно приложение VIII към директивата показват, че ДС е предпочитаният вариант.

ДС предполага следното:

- икономически ефективно намаление 6,5 TWh на консумацията на електроенергия до 2016 г. в сравнение с базовия сценарий, което съответства на 884 млн. EUR намаление на разходите за електроенергия и 2,6 млн. тона предотвратени емисии на CO₂;
- изпълнени са изискванията от Директива 2009/125/ЕО, по-специално съображение 18 и приложение VIII;
- изискванията влизат в сила по-бързо и при по-ниски разходи отколкото в случай на регламент;
- съвместимост и взаимно допълване със съществуващите инструменти на политиката;
- коригиране на неефективността на пазара и подобряване на функционирането на вътрешния пазар;
- липса на значителни административни тежести за производителите и търговците на дребно;
- незначително увеличение (ако има такова) на разходите по закупуването, което ще бъде обаче далеч по-малко от икономииите на етапа на използване на продукта;
- спазване на конкретния мандат, даден от законодателя;
- отсъствие на значимо влияние върху конкурентоспособността на отрасъла и върху заетостта, специално в малките и средните предприятия, поради малкия размер на абсолютните разходи, свързани с препроектирането на продуктите и преоценката на тяхното съответствие с изискванията;
- целите на политиката се постигат по гъвкав начин в съответствие с програмата за по-добро регулиране;
- участието на доставчиците на услуги предлага възможност за значително намаляване на консумацията на енергия от СТП в средносрочен и дългосрочен план.

4. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Процедурата за наблюдение и докладване ще бъде, както следва:

- Управителният комитет ще следи напредъка и резултатите от ДС и ще се договаря по практически въпроси, като например подбора на независима трета страна/инспектор, която(който) ще събира данните от отделните страни, подписали споразумението, и ще предава обобщените резултати на Комисията.
- Подписалите споразумението ще представят ежегодно на Комисията доклад чрез независима трета страна.
- С членовете на Консултативния форум, ще бъдат извършвани консултации всяка година, за да се оценяват и наблюдават резултатите от ДС.
- Комисията, подпомагана от Комитета за екопроектирането на продукти, свързани с енергопотреблението, ще решава дали целите на ДС са изпълнени.
- Ако Комисията счете, че ДС не е успяло да постигне целите си, тя ще разгледа предлагането на регламент като алтернативно решение.